

Els objectius de la investigació

Guia bàsica pel desenvolupament d'una
recerca

Mercè Jariot-Garcia
Montserrat Rodríguez-Parrón

Els objectius de la investigació¹

Punts de referència que dirigeixen i guien la recerca

Els objectius són l'esquema que ajudarà a la persona investigadora a seguir la direcció correcta per assolir-los. Són enunciats que expressen les fites que s'han d'assolir per desenvolupar l'estudi i respondre la pregunta de recerca. Conduïxen el procés de recerca. Per tant són orientadors, es constitueixen com els punts de referència a partir dels quals es desenvolupa la recerca i han d'estar presents durant tot el procés investigador.

Cal que siguin comprensibles per les possibles lectures, tot i no ser especialistes en el tema d'estudi. Han d'incloure de manera clara i precisa els resultats que es volen obtenir, els assoliments de la nostra recerca. Però no són judicis de valor, només determinen el que la investigadora busca i avancen com es pot aconseguir.

Els objectius de recerca poden ser generals i específics.

Objectius

1. Definir el que es vol assolir.
2. Explorar el problema de investigació i cercar possibles respostes.
3. Dirigir i guiar la recerca.

Fase prèvia a la redacció dels objectius d'investigació

1. Definició i delimitació del tema objecte d'estudi. Els objectius han de ser congruents amb el tema i el plantejament del problema d'investigació¹.

¹ Consultar el capítol "El tema d'investigació" d'aquesta guia.

2. Concreció de totes les preguntes necessàries per poder resoldre el problema d'investigació. Els objectius parteixen de preguntes sobre l'objecte d'investigació que al redactar-les les enunciem com una acció afirmativa².
3. Descompondre cada pregunta en elements o etapes que permetran avançar ordenadament en el procés de l'estudi. D'aquesta descomposició apareixeran els objectius de la recerca. Els objectius són enunciats que expressen el que realment farà la investigadora per respondre a la pregunta de recerca.
4. Definir el tipus de recerca que es vol desenvolupar. Hi ha uns objectius per estudis descriptius, en els que es vol descriure i analitzar el fenomen (com és?, què és?, com evoluciona?); i altres analítics, que poden ser correlacionals (analitzar i descriure la relació o relacions entre variables que intervenen en el fenomen) o causals (busquen explicar relacions causals en fenòmens que ja han succeït). El verb que s'utilitzarà per la seva redacció és el que determinarà el tipus de recerca. El capítol *Introducció al disseny* d'aquesta guia desenvolupa àmpliament aquest aspecte³.

Per exemple, podem utilitzar el verb **analitzar** si el que volem és comparar les diferències d'una variable dependent entre dos o més grups, o quan busquem la relació entre una variable independent i una dependent⁴. També es pot emprar el verb **associar** si volem establir relacions entre variables. El verb **classificar** el podem usar per ordenar, **comparar** per descobrir diferències o semblances entre grups en relació a determinades variables, o **descriure** o **determinar** per representar una o més variables explicant les seves qualitats.

5. Fer una revisió dels recursos humans i materials amb els que disposa la investigadora per desenvolupar la recerca.

Tips per redactar-los correctament

Un objectiu ben redactat és un paràgraf que ha de respondre a les següents preguntes: quina és la seva intenció?, quin abast?, com es vol assolir?, per què? Hi ha unes recomanacions generals per la seva redacció que poden resumir-se en:

1. Redacció clara, senzilla i concreta, per tal d'evitar confusions. S'ha de tenir en compte que orienten el procés de recerca, definint les activitats, determinant els mitjans per dur-les a terme, ajudant a escollir recursos i tècniques, pel que la seva redacció i plantejament clar és indispensable.
2. Ser realistes (viàbles) en relació al resultat que es pretén assolir, doncs el seu assoliment ha de ser factible.
3. Han de poder avaluar-se, doncs la recerca s'encamina sovint a la solució d'un problema.
4. Redactats en infinitiu. El verb indica l'acció que es vol desenvolupar en el desenvolupament de la recerca. Existeixen diferents llistes d'infinitius per

² Consultar el capítol "Les preguntes d'investigació" d'aquesta guia.

³ Consultar el capítol "Introducció al disseny d'investigació" d'aquesta guia.

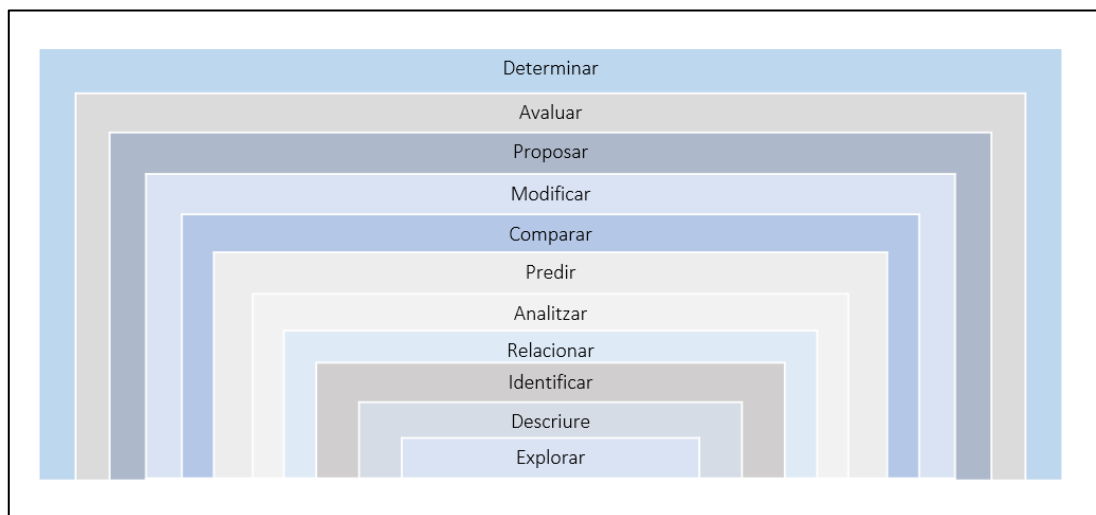
⁴ Per ampliar informació sobre el tipus de variables es pot consultar l'apartat "Disseny metodològic: procés d'anàlisi de dades quantitatives" d'aquesta guia.

redactar objectius, algunes d'aquestes llistes només relacionen els diferents objectius, altres els endrecen a partir de la complexitat dels verbs, i altres ho fan tenint en compte de l'abast de la recerca.

La Figura 1 mostra els verbs utilitzats en funció de la seva complexitat, els que estan en nivells inferiors serien els menys complexos.

Figura 1.

Complexitat dels verbs per redactar objectius de recerca.

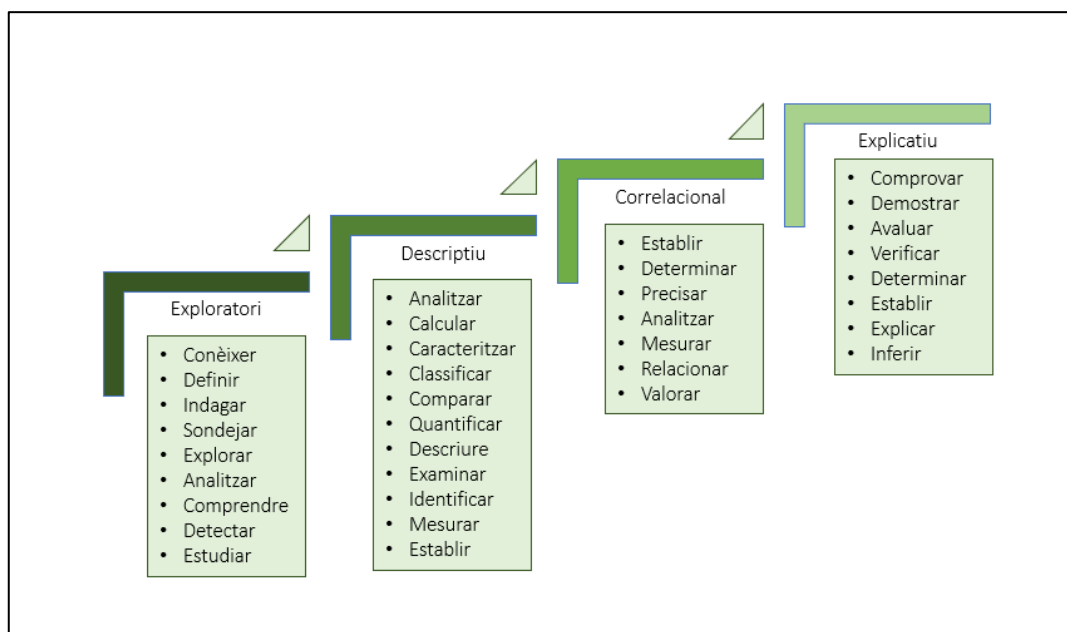

Font: Adaptat de Ramos-Galarza (2014) i Hurtado (2008)

La Figura 2 representa una segona classificació tenint en compte l'abast de la recerca.

Figura 2.

Verbs d'investigació segons l'abast de la recerca

Font: adaptat d'Arias (2017)

La Taula 1 mostra una classificació diferenciant entre objectius generals i específics, i tenint en compte el tipus de recerca.

Taula 1.

Verbs que es poden utilitzar en la redacció d'objectius de recerca en funció del tipus d'objectiu i el tipus de recerca

Tipus d'objectius	Tipus de recerca			
	Exploratori	Descriptiu	Correlacional	Explicatiu
Generals	Analitzar Comprendre Conèixer Definir Detectar Efectuar Estudiar Explicar Explorar Exposar Generar Identificar Indagar Situar Sondejar	Analitzar Calcular Comparar Descriure Desenvolupar Enregistrar Enumerar Establir Examinar Presenta Relatar Revelar Mostrar	Analitzar Calcular Comparar Demostrar Discriminar Valorar	Avaluar Calcular Categoritzar Comparar Comprovar Contrastar Demostrar Discriminar Inferir Provar
Específics	Advertir Conèixer Detectar Distingir Explorar Fraccionar Identificar Indagar Interpretar Mencionar Mostrar Organitzar Sondejar	Analitzar Caracteritzar Classificar Comparar Descriure Definir Diagnosticar Enumerar Enunciar Especificar Establir Examinar Identificar Mostrar Registrar Resumir Sintetitzar	Analitzar Calcular Comparar Demostrar Designar Determinar Discriminar Estimar Relacionar Seleccionar Suggerir	Calcular Categoritzar Comparar Considerar Contrastar Deduir Demostrar Determinar Designar Discriminar Estimar Establir Explicar Verificar

5. La seva redacció ha d'incloure un verb (en infinitiu), les variables implicades i el context.
6. Recomanable redactar un objectiu general (el que dóna resposta a la pregunta de recerca) i els específics necessaris per poder assolir el general. Aquests objectius guiaran el marc teòric de la recerca, la metodologia (instruments de recollida d'informació, procés d'anàlisi de les dades, estructura dels resultats...), el treball de camp, la redacció dels resultats, la discussió i les conclusions.
 - 6.1. L'objectiu general es refereix als resultats amplis, per això coincideix amb la formulació del problema. S'expressa sintèticament però ha de recollir la totalitat del resultat i respon a **què pretenem estudiar?**

La seva redacció té una fórmula molt definida: comença amb un verb en infinitiu, inclou la fita a assolir amb la recerca i un redactat breu, clar i concís. Concretant:

- Ha de començar amb el verb que millor representi la solució global de la pregunta i a la resta de l'enunciat ha d'utilitzar els mateixos elements que la pregunta de recerca.
- Ha d'incloure la totalitat de les variables, una acció i un assoliment. En cas que ens plantejem donar resposta a més d'un objectiu general amb la recerca, ens hem de plantejar si el nostre projecte d'investigació s'ha de dividir en subprojectes.

Si finalment, la investigadora decideix considerar més d'un objectiu general, aquests hauran de ser independents entre ells.

- Al estar directament relacionat amb la solució del problema de recerca i en la solució del resultat final, és molt important seleccionar les paraules més adequades i exactes per assolir el que volem.
- Ha d'haver una relació directa entre el títol, la pregunta de la recerca i l'objectiu general. És a dir, s'ha de correspondre amb el títol de la recerca⁵ i amb la pregunta d'investigació⁶, l'únic que canvia és la manera de redactar-los.
- No pot entrar en contradicció amb els objectius específics, doncs per aconseguir-lo la investigadora es recolzarà en l'assoliment dels específics.
- Ha de ser de més profunditat que els específics.
- Ha de proporcionar una visió ràpida i panoràmica de la recerca.

6.2. Els objectius específics aborden els diferents aspectes del problema d'investigació i cadascun d'ells constitueix una part de l'objectiu general, tot marcant les passes a desenvolupar per assolir-lo.

- Es relacionen amb el tema de recerca i amb les preguntes específiques que es fa la investigadora a les que hauran de donar resposta.
- Serveixen per donar solucions a cada subproblema que aportaran la resposta a la pregunta de la investigació.
- Indiquen de manera precisa els conceptes i les variables que seran objecte d'estudi.
- Els podem formular de diferent maneres, en funció de l'abast de la recerca, el disseny i el problema d'estudi.
- Cal ordenar-los metodològicament de manera lògica a partir del desenvolupament de la recerca.
- Concreten l'objectiu general, doncs es deriven d'ell, en etapes o passos a realitzar per assolir-lo. Per tant es tradueixen en accions

⁵ Consultar l'apartat "El títol de la investigació" d'aquesta guia.

⁶ Consultar l'apartat "Les preguntes d'investigació" d'aquesta guia.

concretes que es realitzaran per poder aconseguir-lo. Serveixen de guia per conduir la recerca per etapes.

- Aquests objectius indiquen el que es vol realitzar en cada etapa de la recerca. Es van executant en cada etapa de la recerca, pel que la seva avaluació és necessària per conèixer els diferents nivells de resultats. Convertint-se en la guia que condueix la recerca per etapes.
 - Un objectiu específic no constitueix una activitat a desenvolupar, ni pot contenir aspectes metodològics (com per exemple: elaborar el marc teòric, dissenyar els instruments de recollida de dades,...)
 - D'aquests objectius específics han de sortir els continguts del marc teòric⁷ (capítols i apartats) i totes les variables que treballarem en la fase del disseny de la recerca⁸.
 - La seva redacció té una fórmula molt definida: frases curtes que comencen amb infinitiu i inclouen la fita a assolir però de forma més puntual, clara i específica que l'objectiu general.
7. No es pot incloure en els objectius (generals i específics) l'aportació social que busquem amb la recerca, per exemple "**conscienciar** a les persones sobre la importància d'educar sobre l'ús responsable de les xarxes socials des de la infància". Aquest aspecte s'hauria d'explicar en la justificació del tema⁹ i també caldrà abordar-lo en les conclusions¹⁰.
8. Les tasques i activitats que es duren a terme en el desenvolupament de la recerca no són objectius d'investigació. Per exemple, no es considera un objectiu de recerca "*Escollir una mostra representativa*" o "*Interioritzar una nova perspectiva educativa*" o "*Conèixer la realitat de la joventut tutelada*".

Exemples

A la Taula 2 proposen alguns exemples sobre la redacció d'objectius generals i específics.

⁷ Consultar l'apartat "El marc teòric" d'aquesta guia.

⁸ Consultar l'apartat "El disseny de la recerca" d'aquesta guia.

⁹ Consultar l'apartat "El tema d'investigació" d'aquesta guia.

¹⁰ Consultar l'apartat "Les conclusions de la recerca" d'aquesta guia.

Taula 2

Exemples de redacció d'objectius generals i específics de recerca amb comentaris i correccions

	Objectiu redactat	Comentaris
Objectiu general	Avaluar els coneixements sobre conductes alimentàries de risc de les persones adolescents d'entre 15-17 anys de Catalunya	Inclou un verb adequat per redactar un objectiu general. És clar i enuncia la fita de la recerca. Es podria convertir en el títol de la recerca: Els coneixements sobre conductes alimentàries de risc de les persones adolescents catalanes
Objectius Específics	Descriure la poca informació que tenen les persones adolescents catalanes sobre conductes alimentàries de risc	Hi ha un judici de valor, doncs la investigadora inclou en la redacció referència sobre la quantitat d'informació que tenen les persones adolescents. La redacció correcte seria: Descriure la informació de les persones adolescents catalanes sobre conductes alimentàries de risc
Objectius Específics	Identificar el nombre de persones adolescents catalanes amb conductes alimentàries de risc	No és necessari per assolir l'objectiu general, que només busca l'avaluació dels coneixements, l'assoliment d'aquest objectiu no aporta res al general. Podríem redactar un objectiu que diferencies, per exemple entre nois i noies: Comparar la informació sobre conductes alimentàries de risc entre els nois i les noies adolescents
	Utilitzar un qüestionari per descriure la informació de les persones adolescents catalanes sobre conductes alimentàries de risc	S'està descrivint un element metodològic. Els objectius no han d'incloure en el seu redactat les tasques o activitats que es desenvoluparan a la recerca. La redacció correcta podria ser: Determinar la informació de les persones adolescents catalanes sobre conductes alimentàries de risc

Per saber més

Arias, F. G. (2012). El Proyecto de Investigación. Introducción a la metodología científica. 6ª Edición. Caracas: Episteme, C.A. <https://abacoenred.com/wp-content/uploads/2019/02/El-proyecto-de-investigaci%C3%B3n-F.G.-Arias-2012-pdf-1.pdf>.

- Iglesias, M., Cortés, M., Pérez Maya, C., & Cortés Iglesias, M. (2016). Propuesta de pasos de la investigación en los proyectos científicos en el proceso de formación y gestión del conocimiento en las universidades. *Revista de cooperación.com*, 9. <http://revistadecooperacion.com/numero9/09-03.pdf>.
- Ramos-Garlaza, C. (2019). Problema, objetivos y análisis de datos: Una reflexión metodológica en la Investigación psicològica. *Avances en Psicología*, 27(1), 9-19. <https://doi.org/10.33539/avpsicol.2019v27n1.1462>
- Sáez López, J.M.(2016). Problemas, hipótesis y variables. <https://canal.uned.es/video/5a6f3128b1111f5d0e8b4575>
- Sala, J. & Arnau, L. (2014). El planteamiento del problema, las preguntas y los objetivos de la investigación: criterios de redacción y checklist para formular correctamente. Departamento de Psicología Sistemática y Social. Barcelona: Universidad Autónoma de Barcelona. <https://ddd.uab.cat/record/126350>.
- Torres, A. (2018). Preguntas de investigación: cómo plantearlas, y ejemplos. *Psicología y Mente*. <https://psicologiaymente.net/miscelanea/preguntas-de-investigacion>.

ⁱ La portada ha estat dissenyada utilitzant imatges de Freepik.com